

# Usnesení Vyššího vojenského soudu ze dne 18.11.1981, sp. zn. 1 To 267/81, ECLI:CZ:VVS:1981:1.TO.267.1981.1

**Číslo:** 32/1983

**Právní věta:** Orgány činné v trestním řízení jsou povinny při přibírání tlumočnicků ve smyslu § 28 tr. ř. důsledně dbát ustanovení § 11 vyhl. ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb. k provedení zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, tj. požádat o provedení tlumočnických úkonů především specializované ústavy pro tlumočnickou činnost, a není-li to možné, požádat o provedení takových úkonů tlumočnicků zapsané v seznamu krajského soudu. Pokud příslušný orgán hodlá za podmínek § 24 odst. 1 zákona o znalcích a tlumočnících ustanovit osobu, která není zapsána v seznamu tlumočnicků, ověř si podle potřeby předpoklady této osoby pro provedení tlumočnického úkonu (§ 11 odst. 2 vyhl. ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb.).

**Soud:** Vyšší vojenský soud

**Datum rozhodnutí:** 18.11.1981

**Spisová značka:** 1 To 267/81

**Číslo rozhodnutí:** 32

**Číslo sešitu:** 4-5

**Typ rozhodnutí:** Usnesení

**Hesla:** Tlumočníci

**Předpisy:** 141/1961 Sb. § 28 36/1967 Sb. § 24 odst. 1 37/1967 Sb. § 11 § 11 odst. 2

**Druh:** Rozhodnutí ve věcech trestních

**Sbírkový text rozhodnutí:**

*Č. 32/1983 sb. rozh.*

Orgány činné v trestním řízení jsou povinny při přibírání tlumočnicků ve smyslu § 28 tr. ř. důsledně dbát ustanovení § 11 vyhl. ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb. k provedení zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, tj. požádat o provedení tlumočnických úkonů především specializované ústavy pro tlumočnickou činnost, a není-li to možné, požádat o provedení takových úkonů tlumočnicků zapsané v seznamu krajského soudu.

Pokud příslušný orgán hodlá za podmínek § 24 odst. 1 zákona o znalcích a tlumočnících ustanovit osobu, která není zapsána v seznamu tlumočnicků, ověř si podle potřeby předpoklady této osoby pro provedení tlumočnického úkonu (§ 11 odst. 2 vyhl. ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb.).

(Usnesení vyššího vojenského soudu z 18. 11. 1981 sp. zn. [1 To 267/81.](#))

Z podnětu odvolání obžalovaného byl napadený rozsudek vojenského obvodového soudu v celém rozsahu zrušen a věc byla podle § 260 tr. ř. vrácena vojenskému obvodovému prokurátorovi k došetření.

Z odůvodnění:

Vyšší vojenský soud podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, také správnost postupu řízení, které tomuto rozsudku předcházelo a po doplnění dokazování došel k závěru, že rozhodnutí samosoudce soudu prvního stupně a řízení, které mu předcházelo, trpí takovými nedostatky, že je třeba rozsudek zrušit a věc vrátit prokurátorovi k došetření.

Z důkazů založených v trestním spise vyplývá, že obžalovaný je maďarské národnosti a má velmi slabé znalosti slovenského a českého jazyka. Z toho důvodu již při zahájení trestního stíhání byl ve věci přibrán vyhledávacím orgánem tlumočnický maďarského jazyka, který však nebyl zapsán v seznamu tlumočnicků ve smyslu § 2 zák. č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících a § 4 a § 5 vyhl. ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb. k provedení uvedeného zákona. Tento tlumočnický byl přítomen i při hlavním líčení. Svědek T. P., slyšený odvolacím soudem, potvrdil námitky obžalovaného, že podstatný průběh hlavního líčení nebyl vůbec překládán, např. obžaloba, výpovědi některých svědků, mezi nimi i svědkyně J., listinné důkazy a závěrečná řeč prokurátora. Z rozsudku byl obžalovanému přetlumočen jen výrok, ale poučení o odvolání nebyl tlumočnický schopen obžalovanému řádně přeložit.

Náš trestní řád zaručuje každému obžalovanému, jak je patrné z § 2 odst. 13 tr. ř., právo na plné uplatnění obhajoby. Neznalost českého nebo slovenského jazyka (nehledě na obsah ustanovení § 2 odst. 14 tr. ř., v němž se stanoví, že každý je oprávněn používat před orgány činnými v trestním řízení svého mateřského jazyka), nesmí nikdy vést k tomu, aby se v trestním řízení vytvořila situace, že by obžalovaný byl z toho důvodu na svém právu obhajoby zkrácen a že by z toho důvodu mohlo dojít k neúplnému objasnění věci.

V projednávané věci byl včas přibrán tlumočnický, ale vzhledem k tomu, jak probíhalo hlavní líčení (zejména, že tlumočnický nebyl schopen ani obžalovanému spolehlivě přetlumočit poučení o možnosti podání opravných prostředků), jakož i vzhledem k celkové obhajobě obžalovaného, vznikají důvodné pochybnosti, zda obžalovaný nebyl zkrácen na svém právu obhajoby už v přípravném řízení a zda tlumočnický již v tomto stadiu přetlumočil všechny úkony řádně, resp. zda k tomu byl schopen vzhledem ke svým jazykovým znalostem, zejména pokud jde o odborné výrazy.

V tomto ohledu, tj. aby nebylo narušeno řádné objasnění věci z důvodů, že obžalovaný nebo někteří ze svědků neznají český nebo slovenský jazyk a aby obžalovaní dostatečně neznali českého či slovenského jazyka nebyli vystavováni nebezpečí zkrácení svého práva na obhajobu z právě vysvětlených důvodů, je třeba, aby orgány činné v trestním řízení při přibrání tlumočnických ve smyslu § 28 tr. ř. důsledně dbaly ustanovení § 11 vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb. k provedení zákona číslo 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, tj. aby o provedení tlumočnických úkonů byly především žádány specializované ústavy pro tlumočnickou činnost, a není-li to možné, aby tlumočnické úkony byly požadovány od tlumočnických zapsaných v seznamu krajského soudu. Jestliže příslušný orgán hodlá za podmínek § 24 odst. 1 zákona o znalcích a tlumočnících ustanovit tlumočnickem osobu, která není zapsána v seznamu tlumočnických, je třeba, aby ověřil předpoklady této osoby pro provedení tlumočnického úkonu (§ 11 odst. 2 vyhl. ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb. k provedení zákona o znalcích a tlumočnících). V případě obžalovaného nebyly při přibrání tlumočnického tyto zásady respektovány.

Protože v trestní věci obžalovaného přibráný tlumočnický nebyl schopen řádně splnit a také nesplnil

svou úlohu, je zřejmé, že v řízení, které předcházelo napadenému rozsudku, došlo k podstatným vadám řízení a narušení postupu, jímž se má zabezpečit právo obžalovaného na obhajobu a v té souvislosti i řádné objasnění věci, bylo nutno napadený rozsudek v celém rozsahu zrušit a věc vrátit prokurátorovi, aby vady, k nimž došlo už v přípravném řízení, byly odstraněny. Zároveň odvolací soud uvedl, v kterých směrech je třeba věc došetřit a odstranit neúplnost ve skutkových zjištěních.